

Zaaknummer : 01014513
Ons Kenmerk : ODH1000947
Datum : 16-01-2025

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 25 november 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid, en 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar wilde soorten flora en fauna door Stichting Wageningen Research (WR) in de Provincie Zuid-Holland. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de volgende verbodsbepalingen, met betrekking tot in het wild levende dieren, genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn en in de bijlage, onderdeel A, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb):

- artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.1, derde lid, van de Wnb voor wat betreft het rapen en onder zich hebben van eieren van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.2, zesde lid, van de Wnb voor wat betreft het anders dan voor verkoop onder zich hebben of vervoeren van soorten, delen of producten van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.4, eerste lid, onder a, van de Wnb, voor vangen van vogels met middelen genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Vogelrichtlijn, of middelen, installaties of methoden voor massaal of niet-selectief vangen van vogels;
- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden van in het wild levende soorten genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk verstoren van in het wild levende soorten genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.5, derde lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk rapen en vernielen van eieren van in het wild levende soorten genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van in het wild levende soorten genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.5, vijfde lid, van de Wnb, voor het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- artikel 3.6, tweede lid van de Wnb voor wat betreft het onder zich hebben of te vervoeren van in het wild levende soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;

- artikel 3.9, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het gebruik van niet-selectieve vangmiddelen voor het vangen in het wild levende soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;

Ook wordt ontheffing gevraagd voor het overtreden van de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot in het wild levende amfibieën, reptielen en vissen van soorten genoemd in bijlage, onderdeel A, van de Wnb

- artikel 3.10, eerste lid, onder a, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden (van);
- artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (van);
- artikel 3.10, eerste lid, onder c, van de Wnb, voor het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij de Wnb, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- artikel 3.24, tweede lid, van de Wnb in samenhang met artikel 3.10 van het Besluit Wet Natuurbescherming, voor wat betreft het zich buiten gebouwen bevinden met een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middel dat geschikt is voor het vangen (van);
- artikel 3.34, eerste lid, van de Wnb, voor wat betreft het uitzetten (van), voor zo ver het weer loslaten van gevangen dieren, op de vangplek of een direct aan de vangplek grenzende locatie, als uitzetten kan worden gezien.

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 1 januari 2027.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan Stichting Wageningen University & Research.
- II. de volgende middelen aan te wijzen conform artikel 3.25, eerste lid, van de Wet natuurbescherming die gebruikt kunnen worden ter uitvoering van de uit te voeren activiteiten:
 - Vogels: mistnetten, fuiken, inloopkooien, kastvallen, klapnetten en bal-chatri;
 - Vleermuizen: mistnetten, harpvallen, heligolandvallen, boxvallen en vleermuiskasten;
 - (Grondgebonden) Zoogdieren: inloopvallen, kastvallen (beide voorzien van een valzender), driftnetten, haarvallen en het verdovingsgeweer/-pistool;
 - Vissen: schepnetten, fuiken, lichtvallen, aalkisten, glasaaldetector (ELFI) en elektrovis-apparatuur;
 - Reptielen: vangemmers en stroppen;
 - Amfibieën: schepnet, vangemmers en fuiken.
- III. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- IV. de aanvraag onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- V. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met vijf jaar na bekendmaking.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen, zoals door ontheffinghouder gemachtigde externe onderzoeksbureaus en bij de ontheffinghouder geregistreeerde vrijwilligers. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Alle in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven. Dit houdt in dat deze personen geïnstrueerd dienen te worden wat op basis van deze ontheffing is toegestaan en onder welke voorwaarden.
3. De in voorschrift 1 genoemde in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen beschikken op de plaats waar een handeling wordt verricht waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt, over:
 - een (digitale) kopie van deze ontheffing;
 - een bewijs dat zij door de ontheffinghouder gemachtigd zijn, op naam;
 - een geldig legitimatiebewijs; en
 - tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. De in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen die een handeling verrichten waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt, zijn door de ontheffinghouder gemachtigd en geregistreerd op een (digitale) lijst van de ontheffinghouder. Een kopie van de actuele lijst met naam en registratienummer dient jaarlijks met het overzicht genoemd in voorschrift 6, te worden gestuurd aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mail: toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De (rechts)personen dienen toestemming te hebben gegeven om zijn/ haar gegevens op deze lijst te delen met bevoegd gezag, toezichthouders en opsporingsambtenaren.
5. De in voorschrift 1 genoemde personen dienen te voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - a. Diegene die de handelingen uitvoert waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt, zijn als zodanig aantoonbaar bij de ontheffinghouder geregistreerd. Deze personen dienen voldoende deskundig¹ te zijn.
 - b. Eventuele ondersteuning door: ervaren vrijwilligers, studenten of onderzoekers van externe bureaus die aan een onderzoek werken, dienen (bij het uitvoeren van de onder deze ontheffing toegestane handelingen) onder direct toezicht te staan van een (ecologisch) deskundige¹.

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermd) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermd) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

6. De ontheffinghouder dient jaarlijks (vanaf het jaar 2026) voor 15 februari een overzicht van de uitgevoerde onderzoeken, waarvoor in het jaar daarvoor aanspraak op deze ontheffing is gemaakt, te zenden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna: OZHZ) (voorschrift 4).
7. Het overzicht als bedoeld in voorschrift 6 bevat tenminste de locatie plangebied, type onderzoek/methode, betreffende soorten en het aantal exemplaren dat (bij benadering) in het onderzoek betrokken is geweest. Het aantal dieren (dood of levend) dat in het voorafgaande jaar is onttrokken/meegenomen voor onderzoek (conform voorschrift 9) wordt ook in dit overzicht gezet.
8. De terreinbeheerder of de eigenaar van het onderzoeksgebied dient tijdig op de hoogte te zijn gesteld van de uit te voeren onderzoeken, de tijdsbestekken waarin deze plaatsvinden en de locaties.
9. Alle onderzoeken of handelingen waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt, dienen minimaal drie weken voor aanvang te worden gemeld, bij de Unit Groen Bodem en Opsporing van de OZHZ (voorschrift 4). Bij deze melding dient een onderzoeksplan voor het betreffende onderzoek meegestuurd te worden. Een uitzondering hierop zijn acute onderzoeken, waaronder secties.
10. Het onderzoeksplan zoals bedoeld in het voorgaande voorschrift bevat tenminste:
 - a. de contactgegevens van de onderzoeksleider, de opdrachtgever en indien van toepassing de betrokken terreinbeheerders;
 - b. de onderzoeksdoelstelling en de betrokken soort(groep)(en);
 - c. de locatie(s), tijdstippen en periode van het onderzoek;
 - d. de onderzoeksmethoden en vangmiddelen;
 - e. het aantal onderzoekers;
 - f. een effectbeoordeling en indien nodig de te treffen maatregelen;
 - g. indien van toepassing een toetsing met beoordeling in het kader van de Wet op de dierproeven (hierna: Wod).
11. Als binnen drie weken na een melding, met ontvangstbevestiging, geen reactie is ontvangen vanuit de Omgevingsdienst Haaglanden, kan het onderzoek, zoals aangemeld, doorgang vinden. Binnen deze periode kan om aanvullingen, aanpassingen of een startgesprek worden verzocht. Binnen de termijn kan worden bepaald dat de ontheffing, voor dat specifieke onderzoek, van extra voorschriften voorzien dient te worden. Dit kan mogelijk leiden tot uitstel van de start van het geplande onderzoek.

Specifieke voorschriften

12. Bij het doden of aan de natuur onttrekken van beschermde soorten, zoals bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onder a, van de Wnb, voor bijvoorbeeld zoönose gerelateerd onderzoek, dient het onderzoeksplan zoals genoemd in voorschrift 9 en 10, op de volgende punten te worden aangevuld:
 - a. een aanvullende evaluatie van de effecten op de staat van instandhouding van de betreffende soort(groep)(en);
 - b. de methoden en middelen die ingezet zullen worden voor het doden;
 - c. onderbouwing waarom doden noodzakelijk is voor het onderzoek;
 - d. in het geval van levend onttrekken; wijze van transport en periode van huisvesting.
13. De methoden en middelen die ingezet zullen worden voor doden en welke zijn beschreven in het onderzoeksplan, zoals genoemd in voorschrift 9 en 10, dienen voor het specifieke project in het kader van de Wod getoetst te zijn en goedgekeurd door de Instantie voor Dierenwelzijn, en in overeenstemming met de richtlijnen en voorschriften van de projectvergunning van de Centrale Commissie Dierproeven te worden uitgevoerd.

14. De ontheffinghouder draagt er zorg voor dat bij elk veldonderzoek verstoring van het leefgebied tijdens de voortplantingsperiode of de overwintering van een betrokken soort zo veel als mogelijk voorkomen wordt. Het onderzoek mag de voortplanting niet in gevaar brengen of de overwintering verstoren.
15. Gevangen soorten dienen zo snel mogelijk weer te worden losgelaten op de plek waar ze gevangen zijn, of wanneer deze plek geen geschikt habitat vormt, op een plek die hier direct aan grenst en die de soort op eigen kracht had kunnen bereiken. Indien soorten in een ander terrein dan waar ze gevangen zijn, weer worden losgelaten, dient dit in overleg te gaan met de betrokken terreinbeheerders/ -eigenaars van de vanglocatie en uitzetlocatie en de betrokken provincie(s) waar dit plaatsvindt.
16. Indien andere soorten als waarvoor het onderzoek is opgezet gevangen worden, dienen deze zo snel mogelijk op de vangplek weer te worden losgelaten. Vissen die onbedoeld in een geïsoleerde amfibiepoel zijn gevangen mogen in de dichtstbijzijnde watergang worden losgelaten.
17. Invasieve exoten die op de Unielijst staan en die gevangen worden, mogen niet worden losgelaten. Deze soorten moeten worden gemeld bij de OZHZ (voorschrift 4) en indien van toepassing bij de terreinbeheerder (voorschrift 8).
18. Gevangen verwilderde (huis)dieren en overige exoten dienen separaat te worden opgenomen in de jaarlijkse overzicht van uitgevoerde onderzoeken, hierbij dient het volgende te worden vermeld:
 - a. de (vang)locatie;
 - b. de vangdatum;
 - c. het aantal individuen.
19. Voor herintroductie of re-populatie dient een separate ontheffing aangevraagd te worden.

Soort specifieke voorschriften

Vogels

20. Het vangen van vogels met mistnetten, klapnet, klapval of bal-chatri dient te gebeuren door, of onder toezicht van, een veldonderzoeker met aantoonbare ervaring in het hanteren van vogels, zoals een ringmachtiging van het Vogeltrekstation, of vergelijkbare veldervaring.
21. Het afspelen van lokgeluiden op geluidsdragers voor de effectiviteit van het onderzoek is toegestaan.
22. Klapnetten, kastvallen en mistnetten opgezet voor vogels dienen minimaal een keer per 45 minuten te worden gecontroleerd, of voorzien te zijn van een vangalarm. Bij slecht weer (aanhoudende regen, dichte mist, wind > 5 Bft.) of vangen in de volle zon, dient de controle van de vallen en netten zonder alarm, minimaal elke 20 minuten te gebeuren.
23. Het gebruik van de bal-chatri dient continue en onder direct toezicht te staan van een ervaren veldmedewerker.
24. Bij het gebruik van mistnetten dienen altijd minimaal twee personen in het veld aanwezig te zijn. Het aantal opgezette netten dient afgestemd te zijn op wat door de aanwezige vangers gehanteerd kan worden. Bij een onverwacht grote vangst dienen andere netten eerst dichtgezet te worden. Als het hanteren van een vogel bij het loshalen langer dan twee minuten heeft geduurd, dient men deze vogel verder uit het net los te knippen.
25. In totaal mogen de vogels niet langer dan één uur in gevangenschap verkeren, tenzij dit noodzakelijk is voor het onderzoek in dat geval dient dit vooraf afgestemd te zijn bij de melding van het onderzoeksplan (voorschrift 9).

26. Indien in het kader van het onderzoek, handelingen in de broedperiode van de betreffende vogel nodig zijn, dient bij het vangen en hanteren van de volwassen vogels rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van broedsels of te voeren jongen en dient de vangtijd zo kort mogelijk gehouden te worden. Om te voorkomen dat nestblijvers die op uitvliegen staan door de handelingen te vroeg uitvliegen, dienen deze zoveel mogelijk gehanteerd te worden rondom de tijd dat de slagpennen uit de bloedspoelen te voorschijn beginnen te komen.
27. Voor chemisch of genetisch onderzoek bij eieren van vogels dienen in eerste instantie niet-uitgekomen eieren (eieren waarvan bij complete legsels werd vastgesteld dat deze geen levend embryo bevatten of niet bevrucht zijn geweest) of eierschalen, te worden gebruikt. Als het in het kader van het onderzoek noodzakelijk is verse eieren te gebruiken dient dit te worden vermeld in het onderzoeksplan. Aanvullend verbinden wij hieraan de volgende voorwaarden:
 - a. de eieren worden zo vroeg mogelijk in de legperiode van de soort verzameld, zodat de vogels nog vervangende eieren kunnen produceren;
 - b. maximaal 25% van het legsel wordt verzameld;
 - c. bij soorten met legsels met minder dan 4 eieren wordt maximaal één ei weggenomen.

Vleermuizen

28. Het vangen van vleermuizen met mistnetten, harpval, heligolandval, boxvallen of door middel van vleermuiskasten te openen dient te gebeuren door, of onder toezicht van, een veldonderzoeker met aantoonbare ervaring in het hanteren van vleermuizen, zoals een gecertificeerd zelfstandig vanger die geregistreerd is in het vleermuisvangsysteem (vleermuizenvangen.nl) of vergelijkbare veldervaring.
29. Het afspelen van lokgeluiden op geluidsdragers voor de effectiviteit van het vangen of in het kader van het onderzoek, is toegestaan.
30. Bij het vangen van vleermuizen dient gewerkt te worden conform de richtlijnen van het vleermuisvangsysteem van de Stichting Vleermuizenvangen².
31. In aanvulling op voorschrift 14, mag het vangen en hanteren van vleermuizen niet plaatsvinden in de kwetsbare winterperiode (niet van 1 november tot 1 april).

Grondgebonden zoogdieren

32. De inloopvallen (lifetraps) en kastvallen voor grondgebonden zoogdieren, dienen met intervallen van maximaal 3 uur gecontroleerd te worden. Bij de inloopvallen voor muizen en hamsters, dient voldoende droog hooi, fruit of groente (voor vocht) en voedsel voor insectenetters aanwezig te zijn. Kastvallen, inloopvallen of vangkooien kunnen ook van een valzender met alarmfunctie voorzien zijn, mits de onderzoeker binnen 3 uur ter plaatse kan zijn.
33. Het inzetten van een verdovingsgeweer of -pistool bij het vangen van zoogdieren dient te worden uitgevoerd door een gediplomeerd dierenarts, met een vergunning³ voor het mogen inzetten van een verdovingsgeweer of -pistool bij het vangen van zoogdieren, dienen bij de melding van het onderzoek, zoals genoemd in voorschrift 9, meegestuurd te worden.
34. Onderzoek naar de wolf of de goudjakhals dient naast de jaarlijkse rapportage ook gemeld te worden bij het wolvenmeldpunt van BIJ12, via www.bij12.nl/wolvenmeldpunt.

² <https://www.vleermuizenvangen.nl/vangstysteem/ethische-richtlijnen>

³ Voor het dragen van een geweer van de categorie IV, waaronder een verdovingsgeweer/- pistool valt, is een draagverlof WM14 nodig en zijn de in het verlot vernoemde voorschriften en beperkingen van toepassing.

35. Voor het vervoeren en onder zich hebben van levende of dode beschermde inheemse zoogdieren die onder de habitatrichtlijn vallen geldt dat ontheffing van artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, pas in werking treedt na melding daarvan (voorschrift 4).
36. Vervoer van een ziek en/of gewond edelhert, damhert, ree of wild zwijn dient te gebeuren door een door de politie aangewezen vervoerder, zoals vastgelegd in artikel 3.22a, vierde lid, aanhef en onder b, van de Regeling natuurbescherming.

Reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelden

37. Vangemmers en potvallen voor het vangen van reptielen en amfibieën, worden dagelijks gecontroleerd, bij warm (>25 graden Celsius) droog weer minimaal twee keer per dag. Afhankelijk van de weersomstandigheden en de vanglocatie worden maatregelen getroffen om te voorkomen dat dieren in de val kunnen verdrinken of verdrogen. Voor onbedoelde bijvangst, worden stokjes in de emmer of potval geplaatst, zodat kleine zoogdieren kunnen ontsnappen. De vallen worden voorzien van een afdakje om predatie te voorkomen.
38. De veldonderzoeken in oppervlaktewater met alle vormen van netten zijn niet toegestaan als de temperatuur in de waterkolom hoger is dan 24 graden Celsius. De ontheffinghouder draagt er zorg voor dat, bij onderzoek in water met een net, minimaal 50% van de geschikte voortplantingsplaats ongemoeid wordt gelaten.
39. Fuiken dienen in de regel voorzien te zijn van een “keerwant” of “stop-grid” om otters, bevers, vogels, ratten en grotere vissen buiten de fuiken te houden. De fuik dient voor een deel boven het water te steken zodat dieren die lucht nodig hebben, niet kunnen verdrinken. Als het in het kader van het onderzoek niet mogelijk is een keerwant of stop-grid te gebruiken dient dit te worden vermeld in het onderzoeksplan.
40. Het doden van beschermde ongewervelden als gevolg van (niet te voorkomen) bijvangst van bijvoorbeeld, kwantitatief onderzoek naar voedselaanbod, is zonder aparte vermelding zoals genoemd in voorschrift 12, toegestaan.
41. Bij eieren van beschermde vissen, amfibieën of ongewervelden, wordt maximaal 5% van het in het biotoop aanwezige legsel verzameld. Eieren van reptielen mogen niet verzameld worden, tenzij hiervoor separaat een ontheffing is verkregen.
42. Om verspreiding van ziekten te voorkomen dient het recentste desinfectieprotocol voor veldwerk van RAVON, opgevolgd te worden. Hieraan stellen wij de volgende voorwaarden:
 - a. Contact van desinfectiemiddelen met oppervlaktewater dient te worden voorkomen door het onderzoeksmateriaal thuis te reinigen en na te spoelen of na desinfectie van het onderzoeksmateriaal in het veld, deze eerst goed na te spoelen met water dat met een schone emmer (zonder desinfectiemiddel) uit de nog te onderzoeken locatie is verzameld;
 - b. Het desinfecteren en spoelen dient te gebeuren op voldoende afstand van het oppervlaktewater op plekken waar deze middelen geen directe schade aan kwetsbare natuur kunnen opleveren, bij voorkeur bij een straatkolk.

Planten

43. Bij het verzamelen van gehele exemplaren van planten, die vallen onder artikel 3.5, vijfde lid, en onder artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb, wordt maximaal 5% van de aanwezige deelpopulatie verzameld en alleen als die ter plaatse uit minimaal twintig exemplaren bestaat.

44. In aanvulling op het vorige voorschriften is het verzamelen van onderdelen van planten, voor bijvoorbeeld determinatie, ook bij kleinere deelpopulaties toegestaan. Hierbij geldt nog altijd dat maximaal 5% van het oppervlak van deze populatie verzameld worden.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit.
- Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 25 november 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid, en 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar wilde soorten flora en fauna door Stichting Wageningen Research (WR) in de Provincie Zuid-Holland. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de volgende verbodsbepalingen, met betrekking tot in het wild levende dieren, genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn en in de bijlage, onderdeel A, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb):

- artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.1, derde lid, van de Wnb voor wat betreft het rapen en onder zich hebben van eieren van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.2, zesde lid, van de Wnb voor wat betreft het anders dan voor verkoop onder zich hebben of vervoeren van soorten, delen of producten van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.4, eerste lid, onder a, van de Wnb, voor vangen van vogels met middelen genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Vogelrichtlijn, of middelen, installaties of methoden voor massaal of niet-selectief vangen van vogels;
- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden van in het wild levende soorten genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk verstoren van in het wild levende soorten genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.5, derde lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk rapen en vernielen van eieren van in het wild levende soorten genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van in het wild levende soorten genoemd in artikel I van de Vogelrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.5, vijfde lid, van de Wnb, voor het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- artikel 3.6, tweede lid van de Wnb voor wat betreft het onder zich hebben of te vervoeren van in het wild levende soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- artikel 3.9, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het gebruik van niet-selectieve vangmiddelen voor het vangen in het wild levende soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;

Ook wordt ontheffing gevraagd voor het overtreden van de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot in het wild levende amfibieën, reptielen en vissen van soorten genoemd in bijlage A, van de Wnb:

- artikel 3.10, eerste lid, onder a, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden (van);
- artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (van);
- artikel 3.10, eerste lid, onder c, van de Wnb, voor het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij de Wnb, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- artikel 3.24, tweede lid, van de Wnb in samenhang met artikel 3.10 van het Besluit Wet Natuurbescherming, voor wat betreft het zich buiten gebouwen bevinden met een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middel dat geschikt is voor het vangen (van);
- artikel 3.34, eerste lid, van de Wnb, voor wat betreft het uitzetten (van), voor zo ver het weer loslaten van gevangen dieren, op de vangplek of een direct aan de vangplek grenzende locatie, als uitzetten kan worden gezien.

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 1 januari 2027.

Bij de aanvraag zijn de volgende voor dit besluit relevante gegevens gevoegd:

- Aanvraag Wnb ontheffing WUR 2020+, Wageningen University and Research, augustus 2020.

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 20 december 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.8, 3.9, 3.10, 3.24, 3.25, 3.26 en 3.34 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De ontheffing betreft van nature in Nederland:

- in het wild levende vogels, beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn; en
- in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bij bijlage I van het Verdrag van Bonn; en
- in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A bij Wnb en/of
- planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern; en
- vaatplant van soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B bij de wet.

Op grond van artikel 3.1 van de Wnb is het verboden:

- opzettelijk te doden of te vangen (eerste lid);
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van te vernielen of te beschadigen of nesten van weg te nemen (tweede lid);
- opzettelijk eieren van te rapen en onder zich te hebben (derde lid);
- opzettelijk te storen (vierde lid).

Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het verboden:

- opzettelijk te doden of te vangen (eerste lid);
- opzettelijk te verstoren (tweede lid);
- opzettelijk eieren van te vernielen of te rapen (derde lid);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van te beschadigen of te vernielen (vierde lid).

Op grond van artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, is het verboden, anders dan voor verkoop, onder zich te hebben of te vervoeren.

Op grond van artikel 3.5, vijfde lid, van de Wnb is het verboden om opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.10, eerste lid, van de Wnb is het verboden

- opzettelijk te doden of te vangen (eerste lid onder a);
- vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen (eerste lid onder b);

Op grond van artikel 3.10, eerste lid, onder c, van de Wnb is het verboden opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.34, eerste lid, van de Wnb is het verboden of eieren van uit te zetten.

Op grond van artikel 3.3 en artikel 3.8 in samenhang met artikel 3.10 van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, artikel 3.8, vijfde lid onder b, en artikel 3.10, tweede lid van de Wnb aan de orde is en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar beschermde soorten binnen de provincie Zuid-Holland. De aanvraag heeft betrekking op de volgende handelingen op beschermde soorten:

- het vangen van;
- het tellen van;
- het verzamelen van biometrische en biologische gegevens;
- het uitvoeren van zender- en merkexperimenten;
- het delen van materiaal;
- het uitvoeren van onderzoek aan voedselresten;
- het uitvoeren van onderzoek aan levende of dode dieren; en
- het vervoeren van levende, stervende of dode dieren.

Wageningen Research levert met kennis, onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en advies een bijdrage aan een duurzamer, zorgvuldiger beheer, gebruik en bescherming van de natuurlijke rijkdommen. Deze onderzoeken worden vaak uitgevoerd in opdracht van de rijksoverheid, provincies, lagere overheden of terrein beherende organisaties. Deze kennis kan worden toegepast in beleidsontwikkelingen en voor andere maatschappelijke vraagstukken, zoals volksgezondheid, wild-/natuurbeheer, verkeersveiligheid en (het zoveel mogelijk voorkomen van) landbouwschade. De onderzoeken zijn vaak uitgebreid, betreffen soms meerdere beschermde soorten of zijn langlopend, waardoor een brede ontheffing noodzakelijk is.

In onderstaande worden de handelingen verder uitgewerkt per soort(groep). Het doel van bovenstaande handelingen is het verkrijgen van inzichten in:

- a) de bescherming van soorten en biodiversiteit in het kader van natuurwetgeving:
 - terreingebruik van inheemse en uitheemse soorten (inclusief exoten);
 - veranderingen in populatiedichtheden, de genetische vitaliteit van populaties, soorten samenstelling en terreingebruik;
 - effecten op ecosystemen en populaties van andere soorten (interacties, predatie, competitie, facilitatie);
 - monitoring en screening op ziektes, toxicologische stoffen en parasieten om mogelijke negatieve effecten te voorkomen op populaties van andere soorten en maatschappelijke belangen (besmettelijke ziektes, zoönosen, gifstoffen).
- b) het volgen en evalueren van de effectiviteit van compenserende en mitigerende maatregelen in het kader van natuurwetgeving. Dit betreft bijvoorbeeld de monitoring van faunapassages (ecoducten) en de vestiging en terreingebruik van soorten in nieuw aangelegde biotopen. Hierbij gaat het om:
 - adviezen over inrichting en beheer gericht op doelsoorten;
 - wetenschappelijk onderbouwd bijdragen aan discussie over nut en noodzaak van beheersmaatregelen;
 - ontwikkelen en evalueren van monitoringsystematiek ten behoeve van andere locaties waar maatregelen worden genomen;
- c) de monitoring bij herintroductie van soorten en translocatie van individuen als het gaat om het bewerkstelligen van levensvatbare populaties (bijv. hamster, otter, korhoen, Europese rivierkreeft) en om bij herintroducties zo weinig mogelijk dieren te gebruiken. Hierbij gaat het om:
 - succes-en faalfactoren bij translocaties of herintroducties en het handelingsperspectief voor terreinbeheerders;
 - slaagkans introducties en mogelijke negatieve effecten op andere soorten (genetisch, besmettingsrisico ziektes/zoönosen).
 - In geval van herintroducties zal daarvoor apart een ontheffing worden aangevraagd.
- d) het uitvoeren van forensisch onderzoek:
 - opsporen van illegale vangst of uitzet van beschermde diersoorten;
 - verwantschapsanalysen.

Voorgeschiedenis

Op 19 december 2013 heeft de Wageningen Marine Research (WMR, voorheen 'IMARES'), een subafdeling van de aanvrager, ontheffing gekregen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) onder kenmerk FF/75C/2013/022a. Op 20 juni 2019 heeft WMR van ons een besluit ontvangen voor het voortzetten van onderzoek onder kenmerk: ODH-2019-00033246.

Omdat deze ontheffing inmiddels is verlopen wordt een nieuwe ontheffing aangevraagd. De huidige aanvraag is een vervolg en uitbreiding van de toenmalige ontheffing. Deze ontheffing wordt verleend voor een periode van vijf jaar, waarna er een mogelijkheid tot verlenging is.

De huidige aanvraag is uitgebreid door de toevoeging van de soortgroepen (kleine) zoogdieren, reptielen, amfibieën, ongewervelden en flora. Bij de vorige ontheffing van vijf jaar geleden, maakte deze soortgroepen geen onderdeel uit van de aanvraag, waardoor deze soort toen niet bij de besluitvorming is betrokken. Voorgaande ontheffing was ook enkel voor WMR, waardoor het onderzoek beperkt bleef tot de andere soortgroepen. De huidige aanvraag is voor de gehele organisatie van de Wageningen Research (WR), daarnaast is er inmiddels echter steeds meer aanleiding om ook kennis op te doen over de hierboven genoemde soortgroepen. Derhalve is de huidige aanvraag uitgebreid.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Ontheffing wordt gevraagd voor de volgende handelingen in het kader van wetenschappelijk onderzoek:

- vogels, zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen of ongewervelden, gestoord of verstoord, gevangen en in uitzonderlijke gevallen gedood kunnen worden;
- planten opzettelijk geplukt, afgesneden of verzameld kunnen worden;
- Voortplantings- of rustplaatsen van vogels, zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen of ongewervelden, vernield of beschadigd kunnen worden;
- eieren van vogels, vissen, amfibieën of ongewervelden weggenomen of vernield kunnen worden;
- alle in Nederland voorkomende flora en fauna vervoerd of onder zich gehouden kunnen worden.

Bij het uitvoeren van bovenstaande handelingen worden de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, eerste, tweede en derde lid, artikel 3.2, zesde lid, artikel 3.4, eerste lid, artikel 3.5, eerste, tweede, derde, vierde en vijfde lid, artikel 3.6, tweede lid, artikel 3.9, eerste lid, artikel 3.10, eerste lid, onder a, b en c, artikel 3.24, tweede lid, en artikel 3.34, eerste lid, van de Wnb overtreden.

Geen andere bevredigende oplossing

De alternatievenafweging en belangenafweging die reeds in 2013 door RVO en in 2019 door ons zijn gemaakt, zijn opnieuw beoordeeld en ongewijzigd gebleven. Door onderdelen van het onderzoek te combineren of de duur zo kort mogelijk te houden, wordt het onderzoek afgestemd op de verschillende soorten. Hierbij is voldoende onderbouwd hoe de negatieve effecten op de soorten zo minimaal mogelijk worden gehouden en hoe er rekening wordt gehouden met het dierenwelzijn. Wij achten voldoende onderbouwd dat, wanneer het onderzoek op de voorgenomen wijze wordt uitgevoerd met de toegepaste middelen en methoden, zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de betrokken soorten. Er zijn geen bevredigende alternatieven mogelijk om de benodigde inzichten te verkrijgen in een duurzame instandhouding van de benoemde soorten, met oog op toekomstige activiteiten en beheersmaatregelen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade de beschermde soorten zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

In paragraaf 1.3 van het aangeleverde projectplan wordt beschreven voor welke wettelijke belangen de ontheffing wordt gevraagd, namelijk het belang van onderzoek en onderwijs, zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming. Onderstaand geven wij een samenvatting van de in dit rapport gegeven onderbouwing.

Wageningen Research levert met kennis, onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en advies een bijdrage aan een duurzamer, zorgvuldiger beheer, gebruik en bescherming van de natuurlijke rijkdommen. Deze onderzoeken worden vaak uitgevoerd in opdracht van de rijksoverheid, provincies, lagere overheden of terrein behorende organisaties. Het onderzoek heeft tot doel het vergaren en verruimen van kennis en inzicht dat, althans op de lange

termijn, de instandhouding van de desbetreffende soorten dient. Hierdoor wordt voldaan aan het belang 'onderzoek en onderwijs' als bedoeld in de artikelen 3.3, vierde lid, sub b, onder 5° en 3.8, vijfde lid, sub b, onder 4°, van de Wnb.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belangen 'onderzoek en onderwijs' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op beschermde soorten die als gevolg van de uitvoering van de activiteit optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de hierboven beschreven onderzoekshandelingen worden beschermde soorten verstoord, gevangen, vervoerd en in bepaalde situaties gedood.

De huidige staat van instandhouding van beschermde soorten is wisselend. Door het uitvoeren van wetenschappelijke onderzoek wordt getracht bij te dragen aan soortenbescherming en een duurzame instandhouding van soorten. Het onderzoek is voor wat betreft de opzet en uitvoering gelijk gebleven ten opzicht van de voorgaande ontheffing. Door de voorschriften te volgen blijft zorgvuldig handelen gewaarborgd en zal de staat van instandhouding niet (verder) in het geding komen als gevolg van dit onderzoek. Bovendien zal op de lange termijn, door het vergaren en verruimen van kennis en inzicht, de instandhouding van de betreffende soorten juist gediend zijn bij het doen van dit onderzoek. Bij het onderzoek gaat het vooral om vangen of verstoren van dieren, maar zullen geen individuen worden gedood, behalve, in hoge uitzondering, vissen en vogels. Bij vissen wordt getracht zoveel mogelijk onderzoek te combineren of ook gebruik te maken van bijvangst, waarbij exemplaren niet meer gered kunnen worden; bij vogels gaat het enkel om in uitzonderlijke situatie een al stervend dier uit zijn lijden te verlossen (bij verzamelen van dode of stervende exemplaren). Dit betreft aantallen die geen effect hebben op de staat van instandhouding.

Maatregelen en middelen

Bij de uitvoering van de onderzoekshandelingen is het uitgangspunt geen effecten te veroorzaken op de gunstige staat van instandhouding, nochtans de doelstellingen van Natura 2000. Indien noodzakelijk wordt aanvullend ontheffing/vergunning gevraagd.

Per onderzoek wordt een afweging gemaakt en waar nodig vindt overleg plaats met (externe) deskundigen. Er wordt altijd gekozen voor de minst invasieve onderzoeksmethode.

Hieronder wordt een uiteenzetting gegeven van de maatregelen per diersoort en onderzoeksmethoden. Deze maatregelen hebben wij tevens vastgelegd in de voorschriften in dit besluit.

Vogels

Voor het vangen van vogels, genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, zijn de middelen toegestaan zoals vermeld onder beslispunt II. Om te zorgen dat het gebruik van deze middelen geen negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding van de betreffende soorten leggen wij voor het gebruik aanvullende voorwaarden op.

Voor het gebruik van het mistnet, het klapnet, een klapval of een bal-chatri achten wij het voor de zorgvuldigheid noodzakelijk dat deze onder toezicht staat van, een veldonderzoeker met aantoonbare ervaring in het hanteren van vogels, zoals een ringmachtiging van het Vogeltrekstation, of vergelijkbare veldervaring hetgeen is vastgelegd in voorschrift 20. Hierbij is het afspelen van lokgeluiden op geluidsdragers toegestaan als dit de effectiviteit van het vangen bevordert, dit is opgenomen in voorschrift 21.

Om het welzijn van de gevangen vogels te waarborgen dienen het mistnet, het klapnet en de klapval minimaal een keer per 45 minuten te worden gecontroleerd, of voorzien van een vangalarm. Indien weersomstandigheden daar aanleiding toe geven dient de controle frequenter plaats te vinden. Het gebruik van de bal-chatri dient onder continue en direct toezicht te staan gezien de aard van het vangmiddel. Voor het opzetten en gebruiken van het mistnet moeten, gezien de omvang, altijd minimaal twee personen in het veld aanwezig te zijn. Indien er onverwacht grote vangst is van vogels dienen andere netten eerst te worden dichtgezet om te voorkomen dat vogels te lang vastzitten. Aanvullend daarop dient, als het loshalen langer dan twee minuten duurt, te worden overgegaan op het losknippen van de vogel uit het net. Overkoepelend op het gebruik van voorgaande middelen mogen vogels niet langer dan één uur in gevangenschap verkeren, tenzij dit noodzakelijk is. In dat geval dient dit te worden vermeld in het onderzoeksplan. Voorgaande hebben wij opgenomen in voorschriften 22 tot en met 25.

Om effecten in het broedseizoen te vermijden dienen onderzoeken gedurende de broedperiode extra zorgvuldig te worden uitgevoerd. Hierbij dient, conform voorschrift 26, bij het vangen en hanteren van volwassen vogels tevens rekening te worden gehouden met broedsels of te voeren jongen. Bij het doen van chemisch of genetisch onderzoek bij eieren van vogels dienen in eerste instantie niet-uitgekomen of onbevuchte eieren te worden gebruikt. Hierbij is er geen effect op de staat van instandhouding. Indien dit niet mogelijk is mogen onder aanvullende voorwaarden verse, bevruchte, eieren worden gebruikt. Voorgaande voorwaarden zijn vastgelegd in voorschrift 27.

Vleermuizen

Voor het vangen van vleermuizen, genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bij bijlage I van het Verdrag van Bonn, zijn de middelen toegestaan zoals vermeld onder beslispoint II. Om te zorgen dat het gebruik van deze middelen geen negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding van de betreffende soorten leggen wij voor het gebruik aanvullende voorwaarden op.

Voor het gebruik van het mistnet, het klapnet, een harpval, een helgolandval, boxvallen of een vleermuis kast achten wij het voor de zorgvuldigheid noodzakelijk dat deze onder toezicht staat van, een veldonderzoeker met aantoonbare ervaring in het hanteren van vleermuizen, zoals een gecertificeerd zelfstandig vanger die geregistreerd is in het vleermuisvangsysteem (vleermuisvangen.nl) of vergelijkbare veldervaring. Hierbij is het afspelen van lokgeluiden op geluidsdragers toegestaan als dit de effectiviteit van het vangen bevordert. Bij het vangen met de bovenstaande middelen dient gewerkt te worden conform de richtlijnen van het vleermuisvang-systeem van de Stichting Vleermuisvangen. Voorgaanden is opgenomen in de voorschriften 28 tot en met 30.

Om effecten op de staat van instandhouding te voorkomen dient, in aanvulling op voorschrift 14, de uitvoering van het onderzoek (het vangen en hanteren van vleermuizen) buiten de kwetsbare winterperiode van de vleermuizen plaats te vinden, te weten buiten de periode van 1 november tot 1 april. Dit is vastgelegd in voorschrift 31.

Grondgebonden zoogdieren

Voor het vangen van overige zoogdieren, genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bij bijlage I van het Verdrag van Bonn, zijn de middelen toegestaan zoals vermeld onder beslispoint II. Om te zorgen dat het gebruik van deze middelen geen negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding van de betreffende soorten leggen wij voor het gebruik aanvullende voorwaarden op.

Om het welzijn van gevangen dieren te waarborgen dienen inloopvallen en kastvallen (lifetraps) voor grondgebonden zoogdieren, met intervallen van maximaal 3 uur gecontroleerd te worden. Hiermee wordt voorkomen dat de dieren verzwakken of teveel leiden onder stress. Daarbij komt dat bij de inloopvallen voor muizen en hamsters voldoende droog hooi, fruit of groente (voor vocht) en voedsel voor insectenetters aanwezig

dient te zijn. Kastvallen, inloopvallen of vangkooien kunnen ook van een valzender met alarmfunctie voorzien zijn, mits de onderzoeker binnen 3 uur ter plaatse kan zijn. Bovenstaande is vastgelegd in voorschrift 32.

Aangezien het verdovingsgeweer of -pistool een specialistisch middel is om zoogdieren te verdoven ten behoeven van onderzoek is het gebruik hiervan voorbehouden aan een gediplomeerd dierenarts, met een vergunning. De contactgegevens van deze dierenarts dienen te worden meegestuurd met de onderzoeksopzet zoals vastgelegd in voorschrift 9. Deze voorwaarden hebben wij vastgelegd in voorschrift 33.

Om landelijk een beter beeld te krijgen van de verspreiding van de wolf en de goudjakhals dient dit onderzoek tevens te worden gemeld bij het wolvenmeldpunt van BIJ12, zoals vastgelegd in voorschrift 34.

Voorafgaand aan vervoer van levende of dode beschermde soorten dient melding te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Pas na melding mogen de dieren vervoerd worden. De melding dient op verzoek te worden getoond aan een bevoegd Opsporingsambtenaar. Conform artikel 3.22a, vierde lid, aanhef en onder b, van de Regeling natuurbescherming dient het vervoer van een ziek of gewond edelhert, damhart, ree of wild zwijn te gebeuren door een door de politie aangewezen vervoerder. Bovenstaande hebben wij opgenomen in de voorschriften 35 en 36.

Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden

Om te voorkomen dat dieren in een gevangen dieren kunnen verdrinken of verdrogen worden maatregelen getroffen bij het gebruik van emmers en potvallen. Dit kan door gaten in de bodem te maken of de val af te dekken. Dit laatste voorkomt ook directe predatie en blootstelling aan zon op hete dagen. Aanvullend dienen de vallen dagelijks gecontroleerd te worden, bij warme dagen tweemaal daags. Om ervoor te zorgen dat ongewenste bijvangst kan ontsnappen worden stokjes in de vallen geplaatst. Dit hebben wij vastgelegd in voorschrift 37.

Onderzoek in oppervlaktewater is niet toegestaan als de watertemperatuur hoger dan 24 graden Celsius om het risico voor de te onderzoeken soorten te verkleinen. Daarbij komt dat bij onderzoek met een net maximaal 50% van het onderzoeksgebied onderzocht mag worden en dat daarmee het andere deel ongemoeid blijft, zodat de verstoring van de populatie minimaal is. Bij het gebruik van fuiken dienen deze te worden voorzien van een voorziening om ervoor te zorgen dat bijvangst in de vorm van otters, bevers, vogels, ratten en grotere vissen buiten de fuik te houden om verdrinking en predatie te voorkomen, daarbij komt dat de fuiken deels boven water dienen te steken om het risico nog verder te verkleinen. Bovenstaande is opgenomen in de voorschriften 38 en 39.

Het doden van beschermde ongewervelden als gevolg van (niet te voorkomen) bijvangst is zonder separate vermelding toegestaan. Wel dient in het jaarlijkse verslag (voorschrift 6) een schatting te worden gegeven van het aantal gedode individuen en de betreffende soorten. Bij onderzoek naar eieren van beschermde vissen, amfibieën of ongewervelden mag maximaal 5% van de totale hoeveelheid eieren in het betreffende onderzoeksgebied worden verzameld. Eieren van reptielen mogen onder geen beding worden verzameld. Dit hebben wij vastgelegd in de voorschriften 40 en 41.

Om verspreiding van ziekten te voorkomen dient het recentste desinfectieprotocol voor veldwerk van RAVON, opgevolgd te worden. Dit en de voorwaarden hiervoor zijn opgenomen in voorschrift 42

Planten

Om het voortbestaan van plantenpopulaties te kunnen garanderen mag bij het verzamelen van hele exemplaren van beschermde plantensoorten slechts 5% van de aanwezige deelpopulatie verzameld worden als die deelpopulatie uit ten minste twintig exemplaren bestaat. Bij deelpopulaties kleiner dan twintig exemplaren mogen

enkel delen van deze planten worden verzameld. Dit blijft echter beperkt tot 5% van het aanwezige oppervlak van deze populatie. Dit hebben wij vastgelegd in de voorschriften 43 en 44.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van oordeel dat, middels de voorgestelde manier van werken en met inachtneming van de voorschriften, negatieve effecten als gevolg van de geplande handelingen in het plangebied voorkomen kunnen worden of tot een minimum kunnen worden beperkt en niet leidt tot verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van de in dit besluit genoemde nationaal en Europees beschermde soorten.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Voor sommige handelingen is een vergunning voor de Wet op de Dierproeven noodzakelijk. De ontheffinghouder is verantwoordelijk om zorg te dragen dat voor elke handeling die onder deze wet valt, de benodigde vergunning van de Centrale Commissie Dierproeven en goedkeuring van het werkplan door de Instantie voor Dierwelzijn verkregen zijn.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid en artikel 3.10, tweede lid, van de Wnb worden verleend.